MN 22

INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVOR

INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUTE FOR MANPOWER RE

RAAD VIR
GEESTESWETENSKAPLIKE
NAVORSING

HUMANITAS
RGN • HSRC

HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

NAVORSINGSBEVINDING

*

RESEARCH FINDING

Werkgeleenthede in die Vervaardigingsektor van Rosslyn in 1974

001.3072068 HSRC
MN 2

Klasnr./Class No.	Registernr./No.
001.3072068 HSRC MN22	28305/3

RGN RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

BIBLIOTEEK
LIBRARY

HSRC HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

28305

SUID-AFRIKAANSE RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

WERKGELEENTHEDE IN DIE VERVAARDIGINGSEKTOR VAN ROSSLYN IN 1974

HUMANITAS
RGN-HSRC

RGN-BIBLIOTEEK
HSRC LIBRARY

, B. Com. (Hons.)

VERVALDATUM/DATE DUE

1982

ANNEKRAGNAVORSING

KTEUR: W. VERHOEF

PRETORIA

1975

2844363866

Navorsingbevinding M-N-22

ISBN 0 86965 226 5

Prys R0,60

001.3072068 HSRC MN 22
052155

INHOUD

		BLADSY
1	INLEIDING	1
1.1	Agtergrond en doelstelling	1
1.2	Enkele begripsomskrywings	2
1.3	Metode van opname	3
2	NYWERHEIDSAMESTELLING	3
3	WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG	7
4	WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE, VOLKSGROEP EN GESLAG	19
5	ARBEIDSTEKORTE (VAKATURES)	27
6	GROEI IN WERKGELEENTHEDE	34
6.1	Groei in werkgeleenthede, Junie 1973 tot Junie 1974	34
6.2	Groei in werkgeleenthede, 1970 tot 1974	42
7	GEMIDDELDE LOON VERBONDE AAN WERKGELEENTHEDE VIR NIE-BLANKES	44
8	SAMEVATTING	49
	BYLAE A	51
	BYLAE B	61
	LYS VAN PUBLIKASIES	62

28305

1 INLEIDING

1.1 AGTERGROND EN DOELSTELLING

Sonder 'n doelbewuste desentralisasiebeleid sal die grootste uitbreiding van ekonomiese aktiwiteite en dus die skepping van werkgeleenthede in die bestaande metropolitaanse gebiede plaasvind. Volgens die Witskrif oor die verslag van die Interdepartementele Komitee insake die Desentralisasie van Nywerhede is dit om verskeie redes, sosiaal, ekonomies en polities, nodig dat ekonomiese groei ook moet plaasvind in of naby die gebiede waar daar groot konsentrasies van volksgroepe behalwe die Blankes is. Die desentralisasiebeleid is gemik op die ontwikkeling van veral die vervaardigingsektor. Om 'n beeld te verkry van hoe daar met hierdie beleid gevorder is, het die RGN gedurende 1970/71 werkgeleentheidsopnames in die vervaardigingsektor van al die gedesentraliseerde gebiede van die RSA onderneem. (Kyk lys van publikasies, nos. 1 tot 6.)

'n Versoek om hierdie opnames op te volg met opnames by bepaalde groeipunte is sedertdien van die Koördinerende Komitee vir Tegniese en Ambagsopleiding in Tuislande en Grensgebiede ontvang. Die gegewens van die opnames verskaf inligting wat van groot waarde by die beplanning van opleidingskemas is. 'n Verdere reeks opnames bied 'n beeld van die groei wat in die groeipunte plaasvind, en daarom word hierdie opnames in siklusse van drie jaar onderneem. In hierdie reeks het die verslae oor die werkgeleenthede in Pietersburg, Potgietersrus, Brits en Rustenburg reeds verskyn. (Kyk lys van publikasies, nos. 7 tot 10.) Hierdie verslag handel oor die opname in Rosslyn wat gedurende Junie 1974 onderneem is.

Die doel met die ondersoek is om, wat betref die omvang en aard van werkgeleenthede in die gebied, die volgende te bepaal:

(a) Die beroep- en nywerheidstruktuur en kwalifikasiestruktuur van die arbeidsmag in tans bestaande ondernemings in die vervaardigingsektor;

(b) die groei in hierdie ondernemings vir die tydperke 1973–1974 en 1970–1974;

(c) bestaande arbeidstekorte;

(d) die Nie-Blankeloonstruktuur.

1.2 ENKELE BEGRIPSOMSKRYWINGS

Ten einde moontlike verwarring uit te skakel, word enkele begrippe wat in hierdie verslag gebruik word, omskryf.

1.2.1 Indiensneming

Indiensneming dui op die getal werknemers wat teen 'n vergoeding by 'n werkgewer in diens is, met inbegrip van werkende eienaars.

1.2.2 Arbeidstekorte

Arbeidstekorte is die getal bykomende werkers wat werkgewers teen die huidige loonpeile onmiddellik in diens wil neem.

1.2.3 Werkgeleenthede

Werkgeleenthede is die som van indiensneming en arbeidstekorte.

1.2.4 Beroepe en beroepsgroepe

Die beroepe wat in die nywerhede voorkom (bylae A), is in beroepsgroepe volgens die internasionale beroepsklassifikasie.

1.2.5 Nywerhede

In hierdie verslag word slegs na sekondêre nywerhede, maar met uitsluiting van bou- en konstruksieondernemings, as nywerhede verwys (tabel 2.1).

1.2.6 Kwalifikasievereiste

Kwalifikasievereiste dui op die minimum kwalifikasie waaroor 'n aspirantwerker moet beskik voordat 'n werkgewer hom in 'n betrekking sal aanstel.

1.2.7 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne

Hierdie beroepsgroep word onderskei van die beroepsgroep ambagsmanne

en vakleerlinge in die sin dat daar van nie-gesertifiseerde ambagsmanne nie 'n ambagsertifikaat of vakleerlingskap vereis word nie. Hulle doen egter normaalweg die werk van 'n ambagsman.

1.2.8 Halfgeskoolde werkers

Hierdie beroepsgroep bestaan uit werkers wat beroepe beoefen waarvoor indiensopleiding 'n vereiste is.

1.2.9 Ongeskoolde werkers of arbeiders

Hierdie beroepsgroep bestaan uit werkers aan wie geen kwalifikasievereiste gestel word nie, en wat die werk met 'n minimum van of geen indiensopleiding kan doen.

1.3 METODE VAN OPNAME

Alle werkgewers in die vervaardigingsektor in die geproklameerde nywerheidsgebied van Rosslyn is deur 'n veldwerker besoek en die nodige gegewens is met behulp van 'n vraelys (bylae B) verkry. Een nywerheid in die tekstiel-, klere- en leersektor was nie bereid om enige inligting te verstrek nie.

2 NYWERHEIDSAMESTELLING

In tabel 2.1 word die nywerhede volgens nywerheidsektor en aktiwiteit van onderneming geklassifiseer. Hierdie klassifikasie is volgens die Standaardnywerheidsklassifikasie van die Departement van Statistiek gedoen.

In tabel 2.2 word die getal nywerhede (89) volgens grootte in terme van werkgeleenthede in die onderskeie nywerheidsektore verdeel. Die getal nywerhede in die metaalprodukte, masjinerie en toerustingsektor en hout-, houtprodukte- en meubelsektor[1], onderskeidelik 40 en 16, maak 62,9 persent van die totale getal nywerhede uit. Nywerhede met minder as 60 werkgeleenthede maak 47,2 persent van die totale getal nywerhede uit. Verder het 38,2 persent van die nywerhede, werkgeleenthede van 100 en meer. Daar is ook reeds 4 nywerhede wat meer as 500 werkgeleenthede elk bied, en van hierdie 4 kom 3 in die metaalsektor voor.

1) Daar sal voortaan na bogenoemde sektore verwys word as die metaalsektor en houtsektor.

TABEL 2.1

KLASSIFIKASIE VAN NYWERHEIDSEKTORE EN AKTIWITEITE VAN ONDERNEMINGS

Nywerheidsektor	Aktiwiteit van onderneming
Voedsel, drank en tabak	Vervaardiging van skyfies en versnaperings
	Vervaardiging van koeldrank
Tekstiel, klere en leer	Vervaardiging van tekstiel
	Vervaardiging van filtermateriaal en toerusting
	Vervaardiging van motorbekleedsel
Hout, houtprodukte en meubels	Saag, skaaf en ander houtwerke
	Vervaardiging van meubels en vaste toerusting
	Vervaardiging van ander houtprodukte (uitgesluit houtspeelgoed)
Papier, papierprodukte en drukwerk	Vervaardiging van papier vir verpakking en kartonne
	Drukkerye
	Ander papierverwerking
Chemikalieë, rubber en plastiek	Vervaardiging van skuimrubber
	Vervaardiging van plastiese pype en toebehore
	Vervaardiging van wasmiddels, politoer en ander chemiese stowwe
	Vervaardiging van vuurhoutjies
	Vervaardiging van sintetiese plate
	Vervaardiging van rubbermatte en produkte
	Vervaardiging van skoonheidsmiddels
	Olieraffinadery
	Vervaardiging van ander plastiese produkte

(Vervolg)

TABEL 2.1 (VERVOLG)

Nywerheidsektor	Aktiwiteit van onderneming
Minerale (nie-metaal)	Vervaardiging van porselein- en breekware Vervaardiging van strukturele klei= produkte Vervaardiging van betonprodukte Verwerking van halfedelstene
Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	Vervaardiging van metaalprodukte (nie masjinerie en toerusting) Vervaardiging van masjinerie en toerusting (nie elektries) Vervaardiging van elektriese mas= jinerie, toerusting, apparate en benodigdhede Motorvoertuie, onderdele en benodigd= hede Vervoertoerusting (nie motorvoertuie)
Ander	Vervaardiging van houtspeelgoed Vervaardiging van houtjuwele Verwerking van leer en opstop van diere Vervaardiging van metaalwapens

TABEL 2.2

GROOTTE VAN NYWERHEDE IN TERME VAN WERKGELEENTHEDE EN NYWERHEIDSEKTORE

Werkgeleenthede		Getal nywerhede									
		Voedsel, drank en tabak	Tekstiel, klere en leer	Hout, houtprodukte en meubels	Papier, papierprodukte en drukwerk	Chemikalieë, rubber en plastiek	Minerale (nie-metaal)	Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	Ander	Totaal N	Totaal %
1 - 19		1		4	1	1		6	2	15	16,9
20 - 39			1	1	1	3	1	6	1	14	15,7
40 - 59				5		1		5	2	13	14,6
60 - 79				2		3	1	3		9	10,1
80 - 99				1		1		2		4	4,5
100 - 199			3	1		2	2	4		12	13,5
200 - 299		1	1	2				10		14	15,7
300 - 499					1	1	1	1		4	4,5
500 - 799							1	2		3	3,4
800 -								1		1	1,1
TOTAAL	N	2	5	16	3	12	6	40	5	89	100
	%	2,2	5,6	18,0	3,4	13,5	6,7	44,9	5,6	100	

3 WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

In tabelle 3.1 tot 3.6 word die werkgeleenthede wat aangetref is, volgens verskillende kombinasies van die veranderlikes beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag ontleed.

Tabel 3.1 toon dat die totale getal nywerheidswerkgeleenthede in die 89 nywerhede op 14 862 te staan kom. Die aandeel van die verskillende volksgroepe is soos volg: Die werkgeleenthede vir Blankes tel 3109 (20,9%), vir Bantoes 11 706 (78,8%) en vir Ander 47 (0,3%). Van die 3109 werkgeleenthede vir Blankes en 11 706 werkgeleenthede vir Bantoes kom onderskeidelik 2505 (80,6%) en 7342 (62,7%) in die metaalsektor voor. In totaal kom 66,4 persent van alle werkgeleenthede in die meteaalsektor voor.

Dit is opvallend dat die houtsektor wat 18,0 persent van die getal nywerhede insluit,slegs 7,4 persent van die werkgeleenthede bied. By die chemikalieë-, rubber- en plastieksektor is 13,5 persent van die nywerhede aangetref maar slegs 7,4 persent van die getal werkgeleenthede. Die relatiewe belangrikheid van die metaalsektor as werkverskaffer blyk uit die feit dat terwyl 44,9 persent van die nywerhede in die sektor geklassifiseer is, 66,4 persent van die werkgeleenthede in dié sektor geskep word.

Hierdie groot getal werkgeleenthede wat in die metaalsektor voorkom, maak 'n fyner verdeling van die werkgeleenthede in dié sektor wenslik en sodanige verdeling word in tabel 3.2 gegee. Van die 9866 werkgeleenthede in hierdie sektor, word die grootste getal werkgeleenthede, naamlik 6931 (70,3%) in die motorvoertuigindustrieë aangetref. Verder verskil die verdeling van werkgeleenthede vir Blankes en dié vir Nie-Blankes tussen die verskillende subgroepe nie veel van mekaar nie. Hierdie syfer toon die besondere rol wat hierdie sektor in die nywerheidsamestelling van Rosslyn speel.

Tabelle 3.3 en 3.4 wat beroepsverdelings aantoon, wys dat die tradisionele beroepstruktuur steeds in die grensgebiede aangetref word. Die meeste

professionele, semi-professionele en tegnici-poste en nagenoeg al die besturen= de en uitvoerende poste word deur Blanke mans gevul terwyl Blanke vroue hoof= saaklik as klerke werk. Nie-Blanke mans en vroue word meesal in die operateurs-, halfgeskoolde en arbeidersberoepe aangetref.

Diversifikasie van werkgeleenthede vir Nie-Blankes is egter reeds waarneem= baar. In die beroepsgroepe professionele, semi-professionele en tegniese werkers, besturende en uitvoerende werkers, klerklike werkers, voormanne en toesighouers, ambagsmanne en vakleerlinge en nie-gesertifiseerde ambagsmanne is daar 1345 (31,4%) werkgeleenthede vir Bantoes uit 'n totaal van 4279 werkgeleenthede in genoemde beroepsgroepe. Die tabelle toon dat daar 54 (14,1%) werkgeleenthede vir Bantoes in die beroepsgroep professionele, semi-professionele en tegniese werkers bestaan. Die meeste van hierdie Bantoes, naamlik 42 (77,8%) werk as tegnici of tegniese assistente en is hoofsaaklik gemoeid met inspeksie van produkte. (Kyk bylae A.) Verder word aangetoon dat daar 58 (10,3%) werk= geleenthede vir Bantoes in die besturende en uitvoerende beroepe bestaan. Onder dié groep werkgeleenthede is daar slegs enkele werkgeleenthede vir bestuurspersoneel soos personeelbestuurder of beampte. Die oorgrote meer= derheid van die werkgeleenthede vir Bantoes wat onder hierdie beroepsgroep geklassifiseer is, is werkgeleenthede vir tegniese beheer- en kontrolebeamptes, naamlik 56 (96,6%) van die 58.

Die groot persentasie Bantoes in die laer beroepsgroepe kan daarom nie uitsluitlik toegeskryf word aan die feit dat Blankes hoofsaaklik hoër poste beklee nie. Die persentasie werkgeleenthede vir Blankes is relatief laag, (20,9%) en al sou die werkgeleenthede vir dié volksgroep eweredig oor die beroepsgroepe versprei wees, sou die oorgrote meerderheid Bantoes nog steeds as arbeiders, halfgeskoolde werkers en operateurs in diens geneem word.

'n Aspek van die arbeidspatroon wat vermelding verdien, is die feit dat van die 769 werkgeleenthede in die beroepsgroep voormanne en toesighouers, 366 (47,6%) vir Bantoes is. Die rol wat die Bantoes as toesighouer in die eerste linie begin speel, is duidelik.

TABEL 3.1

WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Nywerheidsektor		Werkgeleenthede							
		Blank		Bantoe		Ander		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Voedsel, drank en tabak	N	7	0,2	234	2,0			241	1,6
	%	2,9		97,1				100	
Tekstiel, klere en leer	N	68	2,2	556	4,7	3	6,4	627	4,2
	%	10,8		88,7		0,5		100	
Hout, houtprodukte en meubels	N	122	3,9	968	8,3	14	29,8	1104	7,4
	%	11,1		87,7		1,3		100	
Papier, papierprodukte en drukwerk	N	40	1,3	356	3,0			396	2,7
	%	10,1		89,9				100	
Chemikalieë, rubber en plastiek	N	189	6,1	906	7,7	8	17,0	1103	7,4
	%	17,1		82,1		0,7		100	
Minerale (nie-metaal)	N	155	5,0	1234	10,5			1389	9,3
	%	11,2		88,8				100	
Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	N	2505	80,6	7342	62,7	19	40,4	9866	66,4
	%	25,4		74,4		0,2		100	
Ander	N	23	0,7	110	0,9	3	6,4	136	0,9
	%	16,9		80,9		2,2		100	
TOTAAL	N	3109	100	11706	100	47	100	14862	100
	%	20,9		78,8		0,3		100	

TABEL 3.2

WERKGELEENTHEDE IN DIE METAALSEKTOR VOLGENS VOLKSGROEP

Nywerheidsgroepering (subgroep)		Werkgeleenthede					
		Blank		Nie-Blank		Totaal	
		N	%	N	%	N	%
Metaalprodukte (nie masjinerie en	N	198	7,9	975	13,2	1173	11,9
toerusting)	%	16,9		83,1		100	
Masjinerie en toerusting (nie	N	94	3,8	373	5,1	467	4,7
elektries)	%	20,1		79,9		100	
Elektriese masjinerie, toerusting,	N	170	6,8	984	13,4	1154	11,7
apparate en benodigdhede	%	14,7		85,3		100	
Motorvoertuie, onderdele en be=	N	2018	80,6	4913	66,7	6931	70,3
nodigdhede	%	29,1		70,9		100	
Vervoertoerusting (nie motor=	N	25	1,0	116	1,6	141	1,4
voertuie)	%	17,7		82,3		100	
TOTAAL	N	2505	100	7361	100	9866	100
	%	25,4		74,6		100	

TABEL 3.3

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep		Werkgeleenthede							
		Blank		Bantoe		Ander		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N	328	10,6	54	0,5			382	2,6
	%	85,9		14,1				100	
Besturende en uitvoerende werkers	N	506	16,3	58	0,5	1	2,1	565	3,8
	%	89,6		10,3		0,2		100	
Klerklike werkers	N	701	22,5	476	4,1	13	27,7	1190	8,0
	%	58,9		40,0		1,1		100	
Verkoops- en verwante werkers	N	149	4,8	89	0,8	1	2,1	239	1,6
	%	62,3		37,2		0,4		100	
Vervoerwerkers	N	1	0,03	262	2,2			263	1,8
	%	0,4		99,6				100	
Dienswerkers	N	31	1,0	162	1,4			193	1,3
	%	16,1		83,9				100	
Voormanne en toesighouers	N	392	12,6	366	3,1	11	23,4	769	5,2
	%	51,0		47,6		1,4		100	
Ambagsmanne en vakleerlinge	N	757	24,3	37	0,3	2	4,3	796	5,4
	%	95,1		4,6		0,3		100	
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N	211	6,8	354	3,0	12	25,5	577	3,9
	%	36,6		61,4		2,1		100	
Operateurs	N	30	1,0	3719	31,8	2	4,3	3751	25,2
	%	0,8		99,1		0,1		100	
Halfgeskoolde werkers	N	3	0,1	3625	31,0	5	10,6	3633	24,4
	%	0,1		99,8		0,1		100	
Arbeiders	N			2504	21,4			2504	16,8
	%			100,0				100	
TOTAAL	N	3109	100	11706	100	47	100	14862	100
	%	20,9		78,8		0,3		100	

TABEL 3.4

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, VOLKSGROEP EN GESLAG

Beroepsgroep	Werkgeleenthede											
	Blank						Bantoe					
	Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	322	11,8	6	1,6	328	10,6	44	0,4	10	0,7	54	0,5
Besturende en uitvoerende werkers	502	18,3	4	1,1	506	16,3	55	0,5	3	0,2	58	0,5
Klerklike werkers	365	13,3	336	90,8	701	22,5	437	4,3	39	2,6	476	4,1
Verkoops- en verwante werkers	135	4,9	14	3,8	149	4,8	89	0,9			89	0,8
Vervoerwerkers	1	0,04			1	0,03	262	2,6			262	2,2
Dienswerkers	29	1,1	2	0,5	31	1,0	151	1,5	11	0,7	162	1,4
Voormanne en toesighouers	389	14,2	3	0,8	392	12,6	354	3,5	12	0,8	366	3,1
Ambagsmanne en vakleerlinge	757	27,6			757	24,3	37	0,4			37	0,3
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	211	7,7			211	6,8	351	3,4	3	0,2	354	3,0
Operateurs	26	0,9	4	1,1	30	1,0	3176	31,0	543	36,9	3719	31,8
Halfgeskoolde werkers	2	0,1	1	0,3	3	0,1	3235	31,6	390	26,5	3625	31,0
Arbeiders							2043	20,0	461	31,3	2504	21,4
TOTAAL	2739	100	370	100	3109	100	10234	100	1472	100	11706	100

(Vervolg)

TABEL 3.4 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Werkgeleenthede							
	Ander						Totaal	
	Manlik		Vroulik		Totaal			
	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers							382	2,6
Besturende en uitvoerende werkers			1	16,7	1	2,1	565	3,8
Klerklike werkers	9	22,0	4	66,7	13	27,7	1190	8,0
Verkoops- en verwante werkers	1	2,4			1	2,1	239	1,6
Vervoerwerkers							263	1,8
Dienswerkers							193	1,3
Voormanne en toesighouers	11	26,8			11	23,4	769	5,2
Ambagsmanne en vakleerlinge	2	4,9			2	4,3	796	5,4
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	12	29,3			12	25,5	577	3,9
Operateurs	2	4,9			2	4,3	3751	25,2
Halfgeskoolde werkers	4	9,8	1	16,7	5	10,6	3633	24,4
Arbeiders							2504	16,8
TOTAAL	41	100	6	100	47	100	14862	100

TABEL 3.5

WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede											
	Blank						Bantoe					
	Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Voedsel, drank en tabak	3	0,1	4	1,1	7	0,2	230	2,2	4	0,3	234	2,0
Tekstiel, klere en leer	51	1,9	17	4,6	68	2,2	328	3,2	228	15,5	556	4,7
Hout, houtprodukte en meubels	107	3,9	15	4,1	122	3,9	832	8,1	136	9,2	968	8,3
Papier, papierprodukte en drukwerk	37	1,4	3	0,8	40	1,3	356	3,5			356	3,0
Chemikalieë, rubber en plastiek	145	5,3	44	11,9	189	6,1	797	7,8	109	7,4	906	7,7
Minerale (nie-metaal)	126	4,6	29	7,8	155	5,0	790	7,7	444	30,2	1234	10,5
Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	2256	82,4	249	67,3	2505	80,6	6815	66,6	527	35,8	7342	62,7
Ander	14	0,5	9	2,4	23	0,7	86	0,8	24	1,6	110	0,9
TOTAAL	2739	100	370	100	3109	100	10234	100	1472	100	11706	100

(Vervolg)

TABEL 3.5 (VERVOLG)

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede							
	Ander						Totaal	
	Manlik		Vroulik		Totaal			
	N	%	N	%	N	%	N	%
Voedsel, drank en tabak							241	1,6
Tekstiel, klere en leer	1	2,4	2	33,3	3	6,4	627	4,2
Hout, houtprodukte en meubels	13	31,7	1	16,7	14	29,8	1104	7,4
Papier, papierprodukte en drukwerk							396	2,7
Chemikalieë, rubber en plastiek	8	19,5			8	17,0	1103	7,4
Minerale (nie-metaal)							1389	9,3
Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	19	46,3			19	40,4	9866	66,4
Ander			3	50,0	3	6,4	136	0,9
TOTAAL	41	100	6	100	47	100	14862	100

TABEL 3.6

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Voedsel, drank en tabak						Tekstiel, klere en leer						Hout, houtprodukte en meubels					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers			1	0,4			4	5,9	2	0,4								
Besturende en uit=voerende werkers	2	28,6	5	2,1			23	33,8	7	1,3			36	29,5				
Klerklike werkers	3	42,9	5	2,1			17	25,0	23	4,1	2	66,7	24	19,7	3	0,3	1	7,1
Verkoops- en ver=wante werkers	2	28,6					1	1,5					12	9,8	4	0,4		
Vervoerwerkers			4	1,7					10	1,8					22	2,3		
Dienswerkers			5	2,1					9	1,6					13	1,3		
Voormanne en toe=sighouers			4	1,7			11	16,2	12	2 2			22	18,0	8	0,8	6	42,9
Ambagsmanne en vak=leerlinge							5	7,4					23	18,9	25	2,6	2	14,3
Nie-gesertifiseer=de ambagsmanne							4	5,9	1	0,2			5	4,1	35	3,6	5	35,7
Operateurs			49	20,9			2	2,9	442	79,5	.				175	18,1		
Halfgeskoolde werkers			88	37,6			1	1,5	8	1,4	1	33,3			212	21,9		
Arbeiders			73	31,2					42	7,6					471	48,7		
TOTAAL	7	100	234	100			68	100	556	100	3	100	122	100	968	100	14	100

(Vervolg)

TABEL 3.6 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Papier, papierprodukte en drukwerk – Blank N	Blank %	Bantoe N	Bantoe %	Ander N	Ander %	Chemikalieë, rubber en plastiek – Blank N	Blank %	Bantoe N	Bantoe %	Ander N	Ander %	Minerale (nie-metaal) – Blank N	Blank %	Bantoe N	Bantoe %	Ander N	Ander %
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	3	7,5	4	1,1			8	4,2	4	0,4			7	4,5				
Besturende en uitvoerende werkers	9	22,5					36	19,0	5	0,6			25	16,1				
Klerklike werkers	1	2,5	32	9,0			45	23,8	15	1,7	8	100,0	43	27,7	58	4,7		
Verkoops- en verwante werkers							29	15,3	1	0,1			5	3,2				
Vervoerwerkers			3	0,8					25	2,8					14	1,1		
Dienswerkers			4	1,1			1	0,5	26	2,9			3	1,9	17	1,4		
Voormanne en toesighouers	6	15,0	6	1,7			27	14,3	26	2,9			37	23,9	75	6,1		
Ambagsmanne en vakleerlinge	17	42,5					40	21,2					23	14,8	2	0,2		
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	1	2,5	12	3,4					3	0,3			3	1,9	4	0 3		
Operateurs	3	7,5	56	15,7			3	1,6	153	16,9			9	5,8	149	12,1		
Halfgeskoolde werkers			181	50,8					233	25,7					484	39,2		
Arbeiders			58	16,3					415	45,8					431	34,9		
TOTAAL	40	100	356	100			189	100	906	100	8	100	155	100	1234	100		

(Vervolg)

TABEL 3.6 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Metaalprodukte, masjinerie en toerusting						Ander						Totaal					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	306	12,2	43	0,6									328	10,6	54	0,5		
Besturende en uitvoerende werkers	366	14,6	41	0,6			9	39,1			1	33,3	506	16,3	58	0,5	1	2,1
Klerklike werkers	562	22,4	340	4,6	1	5,3	6	26,1			1	33,3	701	22,5	476	4,1	13	27,7
Verkoops- en verwante werkers	93	3,7	84	1,1	1	5,3	7	30,4					149	4,8	89	0,8	1	2,1
Vervoerwerkers	1	0,04	182	2,5					2	1,8			1	0,03	262	2,2		
Dienswerkers	27	1,1	88	1,2									31	1,0	162	1,4		
Voormanne en toesighouers	288	11,5	234	3,2	5	26,3	1	4,3	1	0,9			392	12,6	366	3,1	11	23,4
Ambagsmanne en vakleerlinge	649	25,9	10	0,1									757	24,3	37	0,3	2	4,3
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	198	7,9	298	4,1	7	36,8			1	0,9			211	6,8	354	3,0	12	25,5
Operateurs	13	0,5	2635	35,9	2	10,5			60	54,5			30	1,0	3719	31,8	2	4,3
Halfgeskoolde werkers	2	0,1	2379	32,4	3	15,8			40	36,4	1	33,3	3	0,1	3625	31,0	5	10,6
Arbeiders			1008	13,7					6	5,5					2504	21,4		
TOTAAL	2505	100	7342	100	19	100	23	100	110	100	3	100	3109	100	11706	100	47	100

Van die 11 706 werkgeleenthede vir Bantoes is 1472 (12,6%) werkgeleenthede vir Bantoevroue (tabel 3.4 en 3.5). Hierdie syfers toon dat Bantoevroue op 'n aansienlike skaal as nywerheidswerkers in diens geneem word.

4 WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE, VOLKSGROEP EN GESLAG

In tabel 4.1 word werkgeleenthede verdeel volgens beroepsgroep, kwalifikasievereiste en volksgroep. In tabelle 4.2 en 4.3 word werkgeleenthede verder verdeel volgens kwalifikasievereiste, volksgroep en geslag.

Uit tabel 4.1 blyk dat daar vir 'n groot deel van die werkgeleenthede in sommige beroepsgroepe soos voormanne en toesighouers, ambagsmanne en vakleerlinge en nie-gesertifiseerde ambagsmanne bo en behalwe 'n akademiese kwalifikasievereiste ook nog een of ander beroepskwalifikasie- of beroepsondervindingvereiste gestel word. Werkgeleenthede waar 'n kwalifikasie van hoër as st. 6, vereis word, kom meestal in beroepsgroepe soos professionele, semi-professionele en tegniese werkers, besturende en uitvoerende werkers, klerklike werkers sowel as voormanne en toesighouers en ambagsmanne en vakleerlinge voor. Daar bestaan slegs 32 (1,0%) werkgeleenthede vir Blankes met 'n kwalifikasievereiste van st. 5 en laer, omdat algemeen aanvaar word dat opleibare Blankes in die Republiek van Suid-Afrika minstens oor 'n st. 6-sertifikaat beskik.

Volgens tabel 4.3 word vir 2890 (93,0%) van die werkgeleenthede vir Blankes 'n kwalifikasievereiste van st. 8 en hoër gestel, waarvan 886 (28,5%) in die kategorie st. 10^{+}-beroepskwalifikasie val. Vir 10 957 (93,5%) van die werkgeleenthede vir Bantoes word 'n kwalifikasievereiste van laer as st. 8 gestel, waarvan 3561 (30,4%) in die kategorie geen of beroepsopleiding, en 3609 (30,8%) in die kategorie st. 3 tot 5; soms beroepsopleiding val. Hierdie syfers toon die belangrike rol wat indiensopleiding in die nywerheid speel.

Volgens tabel 4.2 word daar by die werkgeleenthede vir Bantoevroue 'n laer kwalifikasievereiste gestel teenoor die vereiste wat gestel word vir werkgeleenthede vir Bantoemans. Werkgeleenthede vir Bantoes met 'n kwalifikasievereiste van st. 8 en hoër word vir 58 (3,9%) Bantoevroue en vir 691

TABEL 4.1

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste																	
		Geen of beroepsopleiding						Lees en skryf; st. 2; soms beroepsopleiding						St. 3 tot st. 5; soms beroepsopleiding					
		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N															9	0,2		
	%															16,7			
Besturende en uitvoerende werkers	N																		
	%																		
Klerklike werkers	N															4	0,1		
	%															0,8			
Verkoops- en verwante werkers	N																		
	%																		
Vervoerwerkers	N			6	0,2											19	0,5		
	%			2,3												7,3			
Dienswerkers	N	1	100,0	38	1,1					32	3,3			7	29,2	43	1,2		
	%	3,2		23,5						19,8				22,6		26,5			
Voormanne en toesighouers	N									26	2,7					25	0,7	1	10,0
	%									7,1						6,8		9,1	
Ambagsmanne en vakleerlinge	N									18	1,8								
	%									48,6									
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N			1	0,03			7	100,0	11	1,1			17	70,8	207	5,7	4	40,0
	%			0,3				3,3		3,1				8,1		58,5		33,3	
Operateurs	N			465	13,1					352	36,1					1622	44,9	2	20,0
	%			12,5						9,5						43,6		100,0	
Halfgeskoolde werkers	N			627	17,6					537	55,0					1600	44,3	3	30,0
	%			17,3						14,8						44,1		60,0	
Arbeiders	N			2424	68,1											80	2,2		
	%			96,8												3,2			
TOTAAL	N	1	100	3561	100			7	100	976	100			24	100	3609	100	10	100
	%	0,03		30,4				0,2		8,3				0,8		30,8		21,3	

(Vervolg)

TABEL 4.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste: St. 6 tot st. 7 (skolasties of tegnies) Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	St. 6 tot st. 7 en beroepskwalifikasie Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	St. 8 tot st. 9 (skolasties of tegnies) Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N									6	0,4			14	2,8	9	2,6		
	%									11,1				4,3		16,7			
Besturende en uitvoerende werkers	N	92	76,0			1	33,3	33	50,0	10	0,6			7	1,4	29	8,4		
	%	18,2				100,0		6,5		17,2				1,4		50,0			
Klerklike werkers	N	6	5,0	68	5,7			1	1,5	56	3,4	1	25,0	139	27,8	165	47,6	7	63,6
	%	0,9		14,3				0,1		11,8		7,7		19,8		34,7		53,8	
Verkoops- en verwante werkers	N			86	7,3					2	0,1			25	5,0				
	%			96,6						2,2				16,8					
Vervoerwerkers	N			169	14,3					40	2,5			1	0,2	18	5,2		
	%			64,5						15,3				100,0		6,9			
Dienswerkers	N	3	2,5	20	1,7			1	1,5	16	1,0			18	3,6	4	1,2		
	%	9,7		12,3				3,2		9,9				58,1		2,5			
Voormanne en toesighouers	N	1	0,8	7	0,6	1	33,3	29	43,9	216	13,3			38	7,6	41	11,8	1	9,1
	%	0,3		1,9		9,1		7,4		59,0				9,7		11,2		9,1	
Ambagsmanne en vakleerlinge	N							1	1,5	8	0,5			124	24,8	5	1,4	2	18,2
	%							0,1		21,6				16,4		13,5		100,0	
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N			50	4,2					77	4,7	2	50,0	127	25,4			1	9,1
	%			14,1						21,8		16,7		60,2				8,3	
Operateurs	N	19	15,7	457	38,6					674	41,4			5	1,0	64	18,4		
	%	63,3		12,3						18,1				16,7		1,7			
Halfgeskoolde werkers	N			327	27,6	1	33,3	1	1,5	522	32,1	1	25,0	2	0,4	12	3,5		
	%			9,0		20,0		33,3		14,4		20,0		66,7		0,3			
Arbeiders	N																		
	%																		
TOTAAL	N	121	100	1184	100	3	100	66	100	1627	100	4	100	500	100	347	100	11	100
	%	3,9		10,1		6,4		2,1		13,9		8,5		16,1		3,0		23,4	

(Vervolg)

TABEL 4.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste																	
		St. 8 tot st. 9 en beroepskwalifikasie						St. 10 (skolasties of tegnies)						St. 10 en beroepskwalifikasie					
		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele,	N	8	1,0	28	9,2			8	1,7	1	1,2			203	22,9				
semi-professionele en tegniese werkers	%	2,4		51,9				2,4		1,9				61,9					
Besturende en uit=	N	58	7,4	16	5,2			22	4,6	2	2,4			161	18,2				
voerende werkers	%	11,5		27,6				4,3		3,4				31,8					
Klerklike werkers	N	43	5,5	99	32,5			373	77,7	77	93,9	3	100,0	126	14,2	2	25,0	2	28,6
	%	6,1		20,8				53,2		16,2		23,1		18,0		0,4		15,4	
Verkoops- en ver=	N	47	6,0			1	11,1	71	14,8	1	1,2			6	0,7				
wante werkers	%	31,5				100,0		47,7		1,1				4,0					
Vervoerwerkers	N			10	3,3														
	%			3,8															
Dienswerkers	N			9	3,0									1	0,1				
	%			5,6										3,2					
Voormanne en toe=	N	253	32,3	46	15,1	3	33,3	6	1,3	1	1,2			65	7,3	4	50,0	5	71,4
sighouers	%	64,5		12,6		27,3		1,5		0,3				16,6		1,1		45,5	
Ambagsmanne en vak=	N	334	42,7	6	2,0									298	33,6				
leerlinge	%	44,1		16,2										39,4					
Nie-gesertifi=	N	37	4,7	6	2,0	5	55,6							23	2,6	2	25,0		
seerde ambagsmanne	%	17,5		1,7		41,7								10,9		0,6			
Operateurs	N	3	0,4	85	27,9									3	0,3				
	%	10,0		2,3										10,0					
Halfgeskoolde	N																		
werkers	%																		
Arbeiders	N																		
	%																		
TOTAAL	N	783	100	305	100	9	100	480	100	82	100	3	100	886	100	8	100	7	100
	%	25,2		2,6		19,1		15,4		0,7		6,4		28,5		0,1		14,9	

(Vervolg)

TABEL 4.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste: B-graad; soms verdere opleiding: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	Onklassifiseerbaar: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	Totaal: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%
Professionele,	N	95	54,0	1	14,3									328	10,6	54	0,5		
semi-professionele	%	29,0		1,9										100		100			
en tegniese werkers																			
Besturende en uit=	N	68	38,6	1	14,3			65	100,0					506	16,3	58	0,5	1	2,1
voerende werkers	%	13,4		1,7				12,8						100		100		100	
Klerklike werkers	N	13	7,4	5	71,4									701	22,5	476	4,1	13	27,7
	%	1,9		1,1										100		100		100	
Verkoops- en ver=	N													149	4,8	89	0,8	1	2,1
wante werkers	%													100		100		100	
Vervoerwerkers	N													1	0,03	262	2,2		
	%													100		100			
Dienswerkers	N													31	1,0	162	1,4		
	%													100		100			
Voormanne en toe=	N													392	12,6	366	3,1	11	23,4
sighouers	%													100		100		100	
Ambagsmanne en vak=	N													757	24,3	37	0,3	2	4,3
leerlinge	%													100		100		100	
Nie-gesertifiseer=	N													211	6,8	354	3,0	12	25,5
de ambagsmanne	%													100		100		100	
Operateurs	N													30	1,0	3719	31,8	2	4,3
	%													100		100		100	
Halfgeskoolde	N													3	0,1	3625	31,0	5	10,6
werkers	%													100		100		100	
Arbeiders	N															2504	21,4		
	%															100			
TOTAAL	N	176	100	7	100			65	100					3109	100	11706	100	47	100
	%	5,7		0,1				2,1						100		100		100	

TABEL 4.2

WERKGELEENTHEDE VOLGENS KWALIFIKASIEVEREISTE, VOLKSGROEP EN GESLAG

Kwalifikasievereiste	Werkgeleenthede											
	Blank						Bantoe					
	Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Geen of beroepsopleiding	1	0,04			1	0,03	2846	27,8	715	48,6	3561	30,4
Lees en skryf; st. 2; soms beroepsopleiding	7	0,3			7	0,2	835	8,2	141	9,6	976	8,3
St. 3 tot st. 5; soms beroepsopleiding	24	0,9			24	0,8	3429	33,5	180	12,2	3609	30,8
St. 6 tot st. 7 (skolasties of tegnies)	119	4,3	2	0,5	121	3,9	1088	10,6	96	6,5	1184	10,1
St. 6 tot st. 7 en beroepskwalifikasie	63	2,3	3	0,8	66	2,1	1345	13,1	282	19,2	1627	13,9
St. 8 tot st. 9 (skolasties of tegnies)	440	16,1	60	16,2	500	16,1	301	2,9	46	3,1	347	3,0
St. 8 tot st. 9 en beroepskwalifikasie	763	27,9	20	5,4	783	25,2	294	2,9	11	0,7	305	2,6
St. 10 (skolasties of tegnies)	299	10,9	181	48,9	480	15,4	81	0,8	1	0,1	82	0,7
St. 10 en beroepskwalifikasie	787	28,7	99	26,8	886	28,5	8	0,1			8	0,1
B-graad; soms verdere opleiding	171	6,2	5	1,4	176	5,7	7	0,1			7	0,1
Onklassifiseerbaar	65	2,4			65	2,1						
TOTAAL	2739	100	370	100	3109	100	10234	100	1472	100	11706	100

(Vervolg)

TABEL 4.2 (VERVOLG)

Kwalifikasievereiste	Werkgeleenthede							
	Ander						Totaal	
	Manlik		Vroulik		Totaal			
	N	%	N	%	N	%	N	%
Geen of beroepsopleiding							3562	24,0
Lees en skryf; st. 2; soms beroepsopleiding							983	6,6
St. 3 tot st. 5; soms beroepsopleiding	10	24,4			10	21,3	3643	24,5
St. 6 tot st. 7 (skolasties of tegnies)	1	2,4	2	33,3	3	6,4	1308	8,8
St. 6 tot st. 7 en beroepskwalifikasie	4	9,8			4	8,5	1697	11,4
St. 8 tot st. 9 (skolasties of tegnies)	10	24,4	1	16,7	11	23,4	858	5,8
St. 8 tot st. 9 en beroepskwalifikasie	9	22,0			9	19,1	1097	7,4
St. 10 (skolasties of tegnies)	2	4,9	1	16,7	3	6,4	565	3,8
St. 10 en beroepskwalifikasie	5	12,2	2	33,3	7	14,9	901	6,1
B-graad; soms verdere opleiding							183	1,2
Onklassifiseerbaar							65	0,4
TOTAAL	41	100	6	100	47	100	14862	100

28305

TABEL 4.3

WERKGELEENTHEDE VOLGENS KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

Kwalifikasievereiste		Werkgeleenthede							
		Blank		Bantoe		Ander		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Geen of beroepsopleiding	N	1	0,03	3561	30,4			3562	24,0
	%	0,03		100,0				100	
Lees en skryf tot st. 2; soms beroepsopleiding	N	7	0,2	976	8,3			983	6,6
	%	0,7		99,3				100	
St. 3 tot st. 5; soms beroepsopleiding	N	24	0,8	3609	30,8	10	21,3	3643	24,5
	%	0,7		99,1		0,3		100	
St. 6 tot st. 7 (skolasties of tegnies)	N	121	3,9	1184	10,1	3	6,4	1308	8,8
	%	9,3		90,5		0,2		100	
St. 6 tot st. 7 en beroepskwalifikasie	N	66	2,1	1627	13,9	4	8,5	1697	11,4
	%	3,9		95,9		0,2		100	
St. 8 tot st. 9 (skolasties of tegnies)	N	500	16,1	347	3,0	11	23,4	858	5,8
	%	58,3		40,4		1,3		100	
St. 8 tot st. 9 en beroepskwalifikasie	N	783	25,2	305	2,6	9	19,1	1097	7,4
	%	71,4		27,8		0,8		100	
St. 10 (skolasties of tegnies)	N	480	15,4	82	0,7	3	6,4	565	3,8
	%	85,0		14,5		0,5		100	
St. 10 en beroepskwalifikasie	N	886	28,5	8	0,1	7	14,9	901	6,1
	%	98,3		0,9		0,8		100	
B-graad; soms verdere opleiding	N	176	5,7	7	0,1			183	1,2
	%	96,2		3,8				100	
Onklassifiseerbaar	N	65	2,1					65	0,4
	%	100,0						100	
TOTAAL	N	3109	100	11706	100	47	100	14862	100
	%	20,9		78,8		0,3		100	

(6,8%) Bantoemans gestel. Daar bestaan reeds 15 werkgeleenthede vir Bantoes waar 'n kwalifikasievereiste hoër as st. 10 gestel word. Kwalifikasievereiste van st. 8 en hoër word vir 98,7 persent van die werkgeleenthede vir Blanke vroue en vir 92,2 persent van die werkgeleenthede vir Blanke mans gestel. Hierdie verskille ten opsigte van kwalifikasievereistes gestel aan werkgeleenthede vir die verskillende geslagte kan hoofsaaklik toegeskryf word (tabel 3.4) aan die soort beroep wat beoefen word.

5 ARBEIDSTEKORTE (VAKATURES)

In tabel 5.1 word vakatures volgens beroepsgroep, nywerheidsektor en volksgroep en in tabel 5.2 volgens beroepsgroep, volksgroep en kwalifikasievereiste ontleed.

Volgens tabel 5.1 bestaan daar 161 vakatures in Rosslyn, 91 vir Blank en 70 vir Nie-Blank. Uit 'n totaal van 3109 werkgeleenthede vir Blankes is die arbeidstekort vir Blankes 2,9 persent en uit 'n totaal van 11 753 werkgeleenthede vir Nie-Blankes is die arbeidstekort 0,6 persent. Volgens die Departement van Arbeid se Mannekragopname Nr. 10 van April 1973 is die arbeidstekort van Blankes in die RSA 4,2 persent. Die tekort aan Blanke-arbeid in Rosslyn is dus kleiner as in die res van die Republiek. Die Mannekragopname verstrek geen inligting oor vakatures wat vir Bantoes bestaan nie.

Die grootste tekort aan Blanke-arbeid word in die beroepsgroep ambagsmanne en vakleerlinge ondervind, naamlik 45 wat 49,5 persent van die totale tekort aan Blanke-arbeid uit maak. Tekorte aan Blanke ambagsmanne en vakleerlinge word landswyd ondervind. Mannekragopname Nr. 10 (1973) toon dat 7,4 persent van die werkgeleenthede in hierdie beroepsgroep vakant is. In Rosslyn is die ooreenstemmende persentasie 5,9 persent.

Uit die totale arbeidstekort aan Nie-Blankes (70) kom 47 (67,2%) in die beroepsgroepe operateurs en arbeiders en 46 (65,7%) in die metaalsektor voor. Arbeidsomset veroorsaak altyd 'n aantal vakatures, wat nie noodwendig op 'n arbeidstekort dui nie. 'n Arbeidstekort van 0,6 persent vir Nie-Blankes

TABEL 5.1

VAKATURES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep		Nywerheidsektor											
		Voedsel, drank en tabak				Tekstiel, klere en leer				Hout, houtpro= dukte en meubels			
		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N												
	%												
Besturende en uitvoerende werkers	N												
	%												
Klerklike werkers	N			1	100,0	1	50,0						
	%			25,0		5,9							
Verkoops- en verwante werkers	N									1	100,0		
	%									25,0			
Vervoerwerkers	N							1	50,0				
	%							50,0					
Dienswerkers	N												
	%												
Voormanne en toesighouers	N					1	50,0	1	50,0				
	%					50,0		100,0					
Ambagsmanne en vakleerlinge	N												
	%												
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N											6	60,0
	%											85,7	
Operateurs	N												
	%												
Halfgeskoolde werkers	N												
	%												
Arbeiders	N											4	40,0
	%											16,7	
TOTAAL	N			1	100	2	100	2	100	1	100	10	100
	%			1,4		2,2		2,9		1,1		14,3	

(Vervolg)

TABEL 5.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep		Nywerheidsektor											
		Papier, papier= produkte en drukwerk				Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)			
		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N					1	12,5						
	%					10,0							
Besturende en uitvoerende werkers	N												
	%												
Klerklike werkers	N					2	25,0			2	33,3		
	%					11,8				11,8			
Verkoops- en verwante werkers	N												
	%												
Vervoerwerkers	N							1	50,0				
	%							50,0					
Dienswerkers	N												
	%												
Voormanne en toeisghouers	N												
	%												
Ambagsmanne en vakleerlinge	N					5	62,5			1	16,7		
	%					11,1				2,2			
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N							1	50,0				
	%							14,3					
Operateurs	N									3	50,0		
	%									100,0			
Halfgeskoolde werkers	N												
	%												
Arbeiders	N												
	%												
TOTAAL	N					8	100	2	100	6	100		
	%					8,8		2,9		6,6			

(Vervolg)

TABEL 5.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep		Nywerheidsektor											
		Metaalprodukte, masjinerie en toerusting				Ander				Totaal			
		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N	9	12,2	1	2,2					10	11,0	1	1,4
	%	90,0		100,0						100		100	
Besturende en uitvoerende werkers	N	6	8,1	1	2,2			1	11,1	6	6,6	2	2,9
	%	100,0		50,0				50,0		100		100	
Klerklike werkers	N	12	16,2	2	4,3			1	11,1	17	18,7	4	5,7
	%	70,6		50,0				25,0		100			
Verkoops- en verwante werkers	N	3	4,1							4	4,4		
	%	75,0								100			
Vervoerwerkers	N											2	2,9
	%											100	
Dienswerkers	N	1	1,4							1	1,1		
	%	100,0								100			
Voormanne en toesighouers	N	1	1,4							2	2,2	1	1,4
	%	50,0								100		100	
Ambagsmanne en vakleerlinge	N	39	52,7							45	49,5		
	%	86,7								100			
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N	3	4,1							3	3,3	7	10,0
	%	100,0								100		100	
Operateurs	N			20	43,5			3	33,3	3	3,3	23	32,9
	%			87,0				13,0		100		100	
Halfgeskoolde werkers	N			2	4,3			4	44,4			6	8,6
	%			33,3				66,7				100	
Arbeiders	N			20	43,5							24	34,3
	%			83,3								100	
TOTAAL	N	74	100	46	100			9	100	91	100	70	100
	%	81,3		65,7				12,9		100		100	

TABEL 5.2

VAKATURES VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste															
		Geen of beroepsopleiding				Lees en skryf; st. 2; soms beroepsop= leiding				St. 3 tot st. 5; soms beroepsopleiding				St. 6 tot st. 7 (Skolasties of tegnies)			
		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en teg= niese werkers	N																
	%																
Besturende en uitvoer= ende werkers	N															1	12,5
	%															50,0	
Klerklike werkers	N																
	%																
Verkoops- en verwante werkers	N																
	%																
Vervoerwerkers	N			1	3,1												
	%			50,0													
Dienswerkers	N	1	100,0														
	%	100,0															
Voormanne en toesig= houers	N																
	%																
Ambagsmanne en vakleer= linge	N																
	%																
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N																
	%																
Operateurs	N			4	12,5			3	100,0					3	100,0	4	50,0
	%			17,4				13,0						100,0		17,4	
Halfgeskoolde werkers	N			3	9,4											3	37,5
	%			50,0												50,0	
Arbeiders	N			24	75,0												
	%			100,0													
TOTAAL	N	1	100	32	100			3	100					3	100	8	100
	%	1,1		45,7				4,3						3,3		11,4	

(Vervolg)

TABEL 5.2 (VERVOLG)

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste: St. 6 tot st. 7 en beroepskwalifikasie				St. 8 tot st. 9 (Skolasties of tegnies)				St. 8 tot st. 9 en beroepskwalifikasie				St. 10 (Skolasties of tegnies)			
		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	N											1	50,0				
	%											100,0					
Besturende en uitvoerende werkers	N					1	10,0			5	22,7	1	50,0				
	%					16,7				83,3		50,0					
Klerklike werkers	N	1	50,0			6	60,0	1	50,0	1	4,5			7	87,5	3	100,0
	%	5,9				35,3		25,0		5,9				41,2		75,0	
Verkoops- en verwante werkers	N									3	13,6			1	12,5		
	%									75,0				25,0			
Vervoerwerkers	N			1	5,3												
	%			50,0													
Dienswerkers	N																
	%																
Voormanne en toesighouers	N	1	50,0					1	50,0	1	4,5						
	%	50,0						100,0		50,0							
Ambagsmanne en vakleerlinge	N									12	54,5						
	%									26,7							
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N			6	31,6	3	30,0										
	%			85,7		100,0											
Operateurs	N			12	63,2												
	%			52,2													
Halfgeskoolde werkers	N																
	%																
Arbeiders	N																
	%																
TOTAAL	N	2	100	19	100	10	100	2	100	22	100	2	100	8	100	3	100
	%	2,2		27,1		11,0		2,9		24,2		2,9		8,8		4,3	

(Vervolg)

TABEL 5.2 VERVOLG

Beroepsgroep		Kwalifikasievereiste: St. 10 en beroeps= kwalifikasie				B-graad; soms verdere opleiding				Totaal			
		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Professionele, semi-professionele en teg=	N	9	20,9			1	50,0			10	11,0	1	1,4
niese werkers	%	90,0				10,0				100		100	
Besturende en uitvoerende werkers	N									6	6,6	2	2,9
	%									100		100	
Klerklike werkers	N	1	2,3			1	50,0			17	18,7	4	5,7
	%	5,9				5,9				100		100	
Verkoops- en verwante werkers	N									4	4,4		
	%									100			
Vervoerwerkers	N											2	2,9
	%											100	
Dienswerkers	N									1	1,1		
	%									100			
Voormanne en toesighouers	N									2	2,2	1	1,4
	%									100		100	
Ambagsmanne en vakleerlinge	N	33	76,7							45	49,5		
	%	73,3								100			
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	N			1	100,0					3	3,3	7	10,0
	%			14,3						100		100	
Operateurs	N									3	3,3	23	32,9
	%									100		100	
Halfgeskoolde werkers	N											6	8,6
	%											100	
Arbeiders	N											24	34,3
	%											100	
TOTAAL	N	43	100	1	100	2	100			91	100	70	100
	%	47,3		1,4		2,2				100		100	

toon dat daar nie 'n skaarste aan Nie-Blankes in die gebied ondervind word nie.

Volgens tabel 5.2 word daar vir 35 (50,0%) vakatures vir Nie-Blankes, in vergelyking met (tabel 4.1) 8156 (69,4%) werkgeleenthede vir Nie-Blankes 'n kwalifikasievereiste van laer as st. 6 gestel. Verder word daar vir 35 (50,0%) vakatures vir Nie-Blankes in vergelyking met 3597 (30,6%) werkgeleenthede vir Nie-Blankes 'n kwalifikasievereiste van st. 6 en hoër ge= stel. Aan die poste wat vakant is, word dus aanmerklik hoër kwalifikasie= vereistes gestel as wat van die arbeidsmag as geheel vereis word.

6 GROEI IN WERKGELEENTHEDE

6.1 GROEI IN WERKGELEENTHEDE, JUNIE 1973 TOT JUNIE 1974

In tabel 6.1 word die groei in werkgeleenthede aangegee volgens beroepsgroep en nywerheidsektor. Verder word die groei in werkgeleenthede vir die volksgroepe afsonderlik in tabelle 6.2 en 6.3 volgens beroepsgroep en nywerheidsektor ontleed.

Volgens tabelle 6.1, 6.2 en 6.3 het werkgeleenthede met 2874 toege= neem wat neerkom op 'n groeikoers van 24,0 persent. By die interpretasie van die groeikoers volgens beroepsgroep en nywerheidsektor moet in gedagte gehou word dat, alhoewel die groeikoers in sommige beroepsgroepe of nywerheidsektore besonder hoog is, die getal werkgeleenthede ter sprake soms baie klein is. Die groei in werkgeleenthede in hierdie beroepsgroepe en nywerheidsektore verteen= woordig dan slegs 'n relatief klein persentasie van die totale groei in werkge= leenthede. Daar moet dus eintlik gelet word op die bydrae wat die verskillende beroepsgroepe en nywerheidsektore afsonderlik tot die totale groei in werkge= leenthede lewer.

Volgens tabelle 6.2 en 6.3 het werkgeleenthede vir Blankes met 557 toegeneem, wat 'n groeikoers van 21,8 persent gee. Volgens tabel 6.2 is die bydrae van die beroepsgroepe klerklike werkers en ambagsmanne en vakleerlinge tot hierdie groei die belangrikste. Werkgeleenthede in die beroepsgroepe het oor die periode 1973 tot 1974 met 305 toegeneem, wat 54,8 persent van die to= tale groei in werkgeleenthede vir Blankes uitmaak. Die beroepsgroep operateurs toon die hoogste groeikoers vir 'n beroepsgroep ten opsigte van werkgeleenthede vir Blankes, maar daar moet in gedagte gehou word dat die getalle in hierdie beroepsgroep relatief klein in vergelyking met sommige ander groepe is.

TABEL 6.1

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN NYWERHEIDSEKTOR, JUNIE 1973 TOT JUNIE 1974

Beroepsgroep	Nywerheidsektor											
	Voedsel, drank en tabak				Tekstiel, klere en leer				Hout, houtprodukte en meubels			
	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974	Groei	Groeikoers	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974	Groei	Groeikoers	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974	Groei	Groeikoers
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers		1	1		6	6						
Besturende en uitvoerende werkers	2	7	5	250,0	30	30			28	36	8	28,6
Klerklike werkers	3	8	5	166,7	40	42	2	5,0	24	28	4	16,7
Verkoops- en verwante werkers		2	2		1	1			14	16	2	14,3
Vervoerwerkers	1	4	3	300,0	9	10	1	11,1	18	22	4	22,2
Dienswerkers	2	5	3	150,0	8	9	1	12,5	10	13	3	30,0
Voormanne en toesighouers		4	4		21	23	2	9,5	33	36	3	9,1
Ambagsmanne en vakleerlinge					4	5	1	25,0	43	50	7	16,3
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne					5	5			30	45	15	50,0
Operateurs	16	49	33	206,3	400	444	44	11,0	146	175	29	19,9
Halfgeskoolde werkers	31	88	57	183,9	8	10	2	25,0	161	212	51	31,7
Arbeiders	15	73	58	386,7	35	42	7	20,0	345	471	126	36,5
TOTAAL	70	241	171	244,3	567	627	60	10,6	852	1104	252	29,6

(Vervolg)

TABEL 6.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor											
	Papier, papierprodukte en drukwerk				Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)			
	Werkge= leenthede 1973	1974	Groei	Groei= koers	Werkge leenthede 1973	1974	Groei	Groei= koers	Werkge= leenthede 1973	1974	Groei	Groei= koers
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	7	7			7	12	5	71,4	7	7		
Besturende en uitvoerende werkers	8	9	1	12,5	36	41	5	13,9	25	25		
Klerklike werkers	32	33	1	3,1	65	68	3	4,6	95	101	6	6,3
Verkoops- en verwante werkers					30	30			5	5		
Vervoerwerkers	2	3	1	50,0	22	25	3	13,6	14	14		
Dienswerkers	4	4			25	27	2	8,0	20	20		
Voormanne en toesighouers	12	12			50	53	3	6,0	110	112	2	1,8
Ambagsmanne en vakleerlinge	16	17	1	6,3	35	40	5	14,3	23	25	2	8,7
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	12	13	1	8,3	2	3	1	50,0	7	7		
Operateurs	45	59	14	31,1	148	156	8	5,4	138	158	20	14,5
Halfgeskoolde werkers	180	181	1	0,6	220	233	13	5,9	452	484	32	7,1
Arbeiders	56	58	2	3,6	394	415	21	5,3	415	431	16	3,9
TOTAAL	374	396	22	5,9	1034	1103	69	6,7	1311	1389	78	5,9

(Vervolg)

TABEL 6.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor													
	Metaalprodukte, masjinerie en toerusting				Ander				Totaal			
	Werkge= leenthede 1973	Werkge= leenthede 1974	Groei	Groei= koers	Werkge= leenthede 1973	Werkge= leenthede 1974	Groei	Groei= koers	Werkge= leenthede 1973	Werkge= leenthede 1974	Groei	Groei= koers
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	279	349	70	25,1					306	382	76	24,8
Besturende en uitvoerende werkers	341	407	66	19,4	7	10	3	42,9	477	565	88	18,4
Klerklike werkers	737	903	166	22,5	5	7	2	40,0	1001	1190	189	18,9
Verkoops- en verwante werkers	161	178	17	10,6	3	7	4	133,3	214	239	25	11,7
Vervoerwerkers	158	183	25	15,8		2	2		224	263	39	17,4
Dienswerkers	65	115	50	76,9					134	193	59	44,0
Voormanne en toesighouers	457	527	70	15,3	1	2	1	100,0	684	769	85	12,4
Ambagsmanne en vakleerlinge	452	659	207	45,8					573	796	223	38,9
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	412	503	91	22,1		1	1		468	577	109	23,3
Operateurs	1963	2650	687	35,0	48	60	12	25,0	2904	3751	847	29,2
Halfgeskoolde werkers	1817	2384	567	31,2	26	41	15	57,7	2895	3633	738	25,5
Arbeiders	848	1008	160	18,9		6	6		2108	2504	396	18,8
TOTAAL	7690	9866	2176	28,3	90	136	46	51,1	11988	14862	2874	24,0

TABEL 6.2

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP, JUNIE 1973 TOT JUNIE 1974

Beroepsgroep	Werkgeleenthede									
	Blank					Bantoe				
	Werkge= leenthede 1973	Werkge= leenthede 1974		Groei	Groei= koers	Werkge= leenthede 1973	Werkge= leenthede 1974		Groei	Groei= koers
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	267	328	N	61	22,8	39	54	N	15	38,5
			%	11,0				%	0,6	
Besturende en uitvoerende werkers	440	506	N	66	15,0	37	58	N	21	56,8
			%	11,8				%	0,9	
Klerklike werkers	612	701	N	89	14,5	378	476	N	98	25,9
			%	16,0				%	4,2	
Verkoops- en verwante werkers	126	149	N	23	18,3	87	89	N	2	2,3
			%	4,1				%		
Vervoerwerkers	1	1	N			223	262	N	39	17,5
			%					%	0,1	
Dienswerkers	26	31	N	5	19,2	108	162	N	54	50,0
			%	0,9				%	2,3	
Voormanne en toesighouers	333	392	N	59	17,7	343	366	N	23	6,7
			%	10,6				%	1,0	
Ambagsmanne en vakleerlinge	541	757	N	216	39,9	30	37	N	7	23,3
			%	38,8				%	0,3	
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	185	211	N	26	14,1	274	354	N	80	29,2
			%	4,7				%	3,5	
Operateurs	17	30	N	13	76,5	2885	3719	N	834	28,9
			%	2,3				%	36,1	
Halfgeskoolde werkers	3	3	N			2887	3625	N	738	25,6
			%					%	32,0	
Arbeiders	1		N	-1	-100,0	2107	2504	N	397	18,8
			%	-0,2				%	17,2	
TOTAAL	2552	3109	N	557	21,8	9398	11706	N	2308	24,6
			%	100				%	100	

(Vervolg)

TABEL 6.2 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Werkgeleenthede: Ander: Werkgeleenthede 1973	Ander: Werkgeleenthede 1974		Ander: Groei	Ander: Groeikoers	Totaal: Werkgeleenthede 1973	Totaal: Werkgeleenthede 1974		Totaal: Groei	Totaal: Groeikoers
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers			N			306	382	N	76	24,8
			%					%	2,6	
Besturende en uitvoerende werkers		1	N	1		477	565	N	88	18,4
			%	11,1				%	3,1	
Klerklike werkers	11	13	N	2	18,2	1001	1190	N	189	18,9
			%	22,2				%	6,6	
Verkoops- en verwante werkers	1	1	N			214	239	N	25	11,7
			%					%	0,9	
Vervoerwerkers			N			224	263	N	39	17,4
			%					%	1,4	
Dienswerkers			N			134	193	N	59	44,0
			%					%	2,1	
Voormanne en toesighouers	8	11	N	3	37,5	684	769	N	85	12,4
			%	33,3				%	3,0	
Ambagsmanne en vakleerlinge	2	2	N			573	796	N	223	38,9
			%					%	7,8	
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	9	12	N	3	33,3	468	577	N	109	23,3
			%	33,3				%	3,8	
Operateurs	2	2	N			2904	3751	N	847	29,2
			%					%	29,5	
Halfgeskoolde werkers	5	5	N			2895	3633	N	738	25,5
			%					%	25,7	
Arbeiders			N			2108	2504	N	396	18,8
			%					%	13,8	
TOTAAL	38	47	N	9	23,7	11988	14862	N	2874	24,0
			%	100				%	100	

TABEL 6.3

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP,

JUNIE 1973 TOT JUNIE 1974

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede: Blank					Werkgeleenthede: Bantoe				
	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974		Groei	Groeikoers	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974		Groei	Groeikoers
Voedsel, drank en tabak	3	7	N	4	133,3	67	234	N	167	249,3
			%	0,7				%	7,2	
Tekstiel, klere en leer	65	68	N	3	4,6	499	556	N	57	11,4
			%	0,5				%	2,5	
Hout, houtprodukte en meubels	103	122	N	19	18,4	739	968	N	229	31,0
			%	3,4				%	9,9	
Papier, papierprodukte en drukwerk	33	40	N	7	21,2	341	356	N	15	4,4
			%	1,3				%	0,6	
Chemikalieë, rubber en plastiek	170	189	N	19	11,2	855	906	N	50	5,8
			%	3,4				%	2,2	
Minerale (nie-metaal)	148	155	N	7	4,7	1163	1234	N	71	6,1
			%	1,3				%	3,1	
Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	2014	2505	N	491	24,4	5659	7342	N	1683	29,7
			%	88,2				%	72,9	
Ander	16	23	N	7	43,8	74	110	N	36	48,6
			%	1,3				%	1,6	
TOTAAL	2552	3109	N	557	21,8	9398	11706	N	2308	24,6
			%	100				%	100	

(Vervolg)

TABEL 6.3 (VERVOLG)

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede									
	Ander					Totaal				
	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974		Groei	Groeikoers	Werkgeleenthede 1973	Werkgeleenthede 1974		Groei	Groeikoers
Voedsel, drank en tabak			N			70	241	N	171	244,3
			%					%	5,9	
Tekstiel, klere en leer	3	3	N			567	627	N	60	10,6
			%					%	2,1	
Hout, houtprodukte en meubels	10	14	N	4	40,0	852	1104	N	252	29,6
			%	44,4				%	8,8	
Papier, papierprodukte en drukwerk			N			374	396	N	22	5,9
			%					%	0,8	
Chemikalieë, rubber en plastiek	8	8	N			1034	1103	N	69	6,7
			%					%	2,4	
Minerale (nie-metaal)			N			1311	1389	N	78	5,9
			%					%	2,7	
Metaalprodukte, masjinerie en toerusting	17	19	N	2	11,8	7690	9866	N	2176	28,3
			%	22,2				%	75,7	
Ander		3	N	3		90	136	N	46	51,1
			%	33,3				%	1,6	
TOTAAL	38	47	N	9	23,7	11988	14862	N	2874	24,0
			%	100				%	100	

Volgens tabel 6.3 het werkgeleenthede vir Blankes in die metaalsektor met 491 toegeneem, wat 88,2 persent van die totale toename in werkgeleenthede vir Blankes uitmaak.

Volgens tabelle 6.2 en 6.3 is die groei in werkgeleenthede vir Bantoes 2308 wat 'n groeikoers van 24,6 persent gee. Die groei in werkgeleent=hede vir Bantoes is dus effens hoër as dié vir Blankes. Blykens tabel 6.2 het die beroepsgroepe operateurs, halfgeskooldes en arbeiders die belangrikste bydraes tot hierdie groei gelewer, met 'n toename van 1969 of 85,3 persent van die totale toename in werkgeleenthede vir Bantoes.

Die beroepsgroep besturende en uitvoerende werkers toon die hoogste groeikoers,naamlik 56,8 persent. Alhoewel die getalle in hierdie beroepsgroep relatief klein is, is die groei van 21 werkgeleenthede vir Bantoes wel noemens=waardig. Volgens tabel 6.3 speel die metaalsektor ook die oorheersende rol ten opsigte van groei in werkgeleenthede vir Bantoes, waar die bydrae van hier=die sektor 1683 (72,9%) is, uit 'n totale toename van 2308 werkgeleenthede vir Bantoes.

In 1973 was die verhouding van werkgeleenthede vir Blankes tot dié vir Nie-Blankes 1:3,7. In 1974 was die verhouding 1:3,8. Werkgeleenthede vir Nie-Blankes het dus oor dié tydperk slegs effens vinniger as dié vir Blankes toegeneem.

6.2 GROEI IN WERKGELEENTHEDE, 1970 TOT 1974

In tabel 6.4 word groei in werkgeleenthede aangegee volgens nywer=heidsektor en volksgroep. Die stand van werkgeleenthede gedurende 1970 in Rosslyn is verkry uit die navorsingsverslag wat handel oor die werkgeleenthede in die Rosslynse grensgebied in 1970. (Kyk lys van publikasies.) Die werkge=leenthede wat gedurende 1974 in die tekstiel-, klere- en leersektor voorgekom het, is nie vergelykbaar met dié van die 1970-opname nie, omdat 'n groot nywer=heid in hierdie sektor in 1974 nie bereid was om gegewens te verstrek nie.

Volgens tabel 6.4 het die werkgeleenthede (tekstiel-, klere- en leer=sektor uitgesluit) met 5133 van 9102 in 1970 tot 14 235 in 1974 toegeneem. Dit bete=ken 'n jaarlikse groeikoers van 11,8 persent. Werkgeleenthede vir Blankes het

TABEL 6.4

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP, 1970 TOT 1974

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede											
	Blank				Nie-Blank				Totaal			
	Werkge=leenthede 1970	1974	Groei	Groei=koers	Werkge=leenthede 1970	1974	Groei	Groei=koers	Werkge=leenthede 1970	1974	Groei	Groei=koers
Voedsel, drank en tabak		7	7			234	234			241	241	
Hout, houtprodukte en meubels	63	122	59	18,0	435	982	547	22,6	498	1104	606	22,0
Papier, papierprodukte en drukwerk	21	40	19	17,5	130	356	226	28,6	151	396	245	27,3
Chemikalieë, rubber en plastiek	32	189	157	55,9	312	914	602	30,8	344	1103	759	33,8
Minerale (nie-metaal)	121	155	34	6,4	1048	1234	186	4,2	1169	1389	220	4,4
Metaalprodukte, masjinerie en toe=rusting	1793	2505	712	8,7	5126	7361	2235	9,5	6919	9866	2947	9,3
Ander	2	23	21	84,2	19	113	94	56,2	21	136	115	59,5
TOTAAL	2032	3041	1009	10,6	7070	11194	4124	12,2	9102	14235	5133	11,8

gegroei met 1009 (10,6%) en die metaalsektor het die grootste bydrae tot die groei gelewer, naamlik 712 werkgeleenthede. By die werkgeleenthede vir Nie-Blankes was die groei 4124, wat 'n groeikoers van 12,2 persent gee. Die metaal=sektor se bydrae tot die groei in werkgeleenthede vir Nie-Blankes, naamlik 2235, was hier ook die belangrikste.

Van alle sektore was die jaarlikse groeikoers (59,5%) in die sektor Ander, met die skepping van 115 werkgeleenthede, oor die tydperk die hoogste.

Volgens tabel 6.4 was die verhouding van werkgeleenthede vir Blankes tot dié vir Nie-Blankes (tekstiel-, klere- en leersektor uitgesluit) in 1970 1:3,5 en in 1974 1:3,7. Werkgeleenthede vir Nie-Blankes het dus gedurende hier=die tydperk effens vinniger as dié vir Blankes toegeneem.

7 GEMIDDELDE LOON VERBONDE AAN WERKGELEENTHEDE VIR NIE-BLANKES

In tabel 7.1 word die gemiddelde weeklikse loon van die Nie-Blankes in rand volgens beroepsgroep, nywerheidsektor en geslag ontleed. Werkgewers is gevra (bylae B) om 'n gemiddelde loon vir die werker of groep werkers in 'n bepaalde beroep met 'n bepaalde kwalifikasievereiste aan te dui. Die gemiddelde loon wat in die tabelle aangegee word, is op die gewone manier bereken vir alle werkers in die verskillende nywerhede wat dieselfde beroep beoefen en van wie dieselfde kwalifikasies vereis word. Vakatures wat bestaan, is buite rekening gelaat by die berekening van die gemiddelde loon.

Tabel 7.1 toon dat die werkers in die hoër geskoolde beroepsgroepe soos professionele, semi-professionele en tegniese werkers, besturende en uit=voerende werkers, klerklike werkers, vervoerwerkers, voormanne en toesighouers, ambagsmanne en vakleerlinge en nie-gesertifiseerde ambagsmanne 'n hoër loon ont=vang as dié in die laer geskoolde beroepsgroepe. Volgens tabel 7.1(a) is die loon in die verskillende sektore redelik konstant en wissel vir manlike werkers tussen R15 en R25 en vir vroulike werkers tussen R9 en R14. Die gemiddelde loon van Bantoe- manlike werkers volgens beroepsgroep en nywerheidsektor is deur=gans hoër as dié vir die Bantoe- vroulike werkers.

Volgens tabel 7.1(a), wat die gemiddelde weeklikse loon van Bantoes aandui, is die gemiddelde loon van manlike werkers R18 per week en dié vir vroulike werkers R12 per week. Uit tabel 7.1(b), wat die gemiddelde weeklikse

TABEL 7.1(a)

GEMIDDELDE LOON PER WEEK IN RAND VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GELSAG BANTOES

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Voedsel, drank en tabak				Tekstiel, klere en leer				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierprodukte en drukwerk			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
Professionele, semi-profes= sionele en tegniese werkers	1	25			1	35	1	15					4	25		
Besturende en uitvoerende werkers	5	22			7	18										
Klerklike werkers	4	32			17	27	6	17	2	20	1	20	32	46		
Verkoops- en verwante werkers									4	14						
Vervoerwerkers	4	21			9	25			22	29			3	24		
Dienswerkers	5	15			9	15			13	16			4	20		
Voormanne en toesighouers	4	20			10	31	1	13	8	20			6	31		
Ambagsmanne en vakl erlinge									25	21						
Nie-gesertifiseerde ambags= manne					1	24			28	23	1	11	12	36		
Operateurs	48	18	1	12	242	17	200	14	149	19	26	13	56	34		
Halfgeskoolde werkers	88	16			4	14	4	13	135	14	77	11	181	20		
Arbeiders	70	13	3	10	26	12	16	9	436	12	31	10	58	19		
TOTAAL	229	16	4	11	326	18	228	14	822	15	136	11	356	25		

(Vervolg)

TABEL 7.1(a) (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																			
	Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)				Metaalprodukte, masjinerie en toerusting				Ander				Totaal			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	4	22							33	27	9	16					43	26	10	16
Besturende en uitvoerende werkers	5	31							37	25	3	18					54	24	3	18
Klerklike werkers	13	26	2	25	29	20	29	13	337	27	1	18					434	28	39	15
Verkoops- en verwante werkers	1	50							84	19							89	19		
Vervoerwerkers	24	26			14	25			182	23			2	21			260	24		
Dienswerkers	25	17	1	18	15	19	2	9	80	19	8	16					151	18	11	15
Voormanne en toesighouers	25	28	1	15	66	26	9	18	233	25	1	18	1	13			353	25	12	17
Ambagsmanne en vakleerlinge					2	32			10	28							37	23		
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	2	32			4	20			296	24	2	16	1	12			344	24	3	14
Operateurs	153	20			139	18	10	12	2321	18	294	14	47	15	10	10	3155	18	541	14
Halfgeskoolde werkers	200	18	33	13	354	15	130	10	2240	17	137	16	31	14	6	10	3233	17	387	13
Arbeiders	343	15	72	10	167	14	264	8	928	15	60	8	1	10	5	10	2029	14	451	9
TOTAAL	795	18	109	11	790	17	444	9	6781	18	515	14	83	15	21	10	10182	18	1457	12

TABEL 7.1(b)

GEMIDDELDE LOON PER WEEK IN RAND VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

KLEURLINGE EN ASIËRS

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Voedsel, drank en tabak				Tekstiel, klere en leer				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierprodukte en drukwerk			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																
Besturende en uitvoerende werkers																
Klerklike werkers							2	40			1	40				
Verkoops- en verwante werkers																
Vervoerwerkers																
Dienswerkers																
Voormanne en toesighouers									6	36						
Ambagsmanne en vakleerlinge									2	58						
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne									5	85						
Operateurs																
Halfgeskoolde werkers					1	20										
Arbeiders																
TOTAAL					1	20	2	40	13	58	1	40				

(Vervolg)

TABELA 7.1(b) (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																			
	Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)				Metaalprodukte, masjinerie en toerusting				Ander				Totaal			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																				
Besturende en uitvoerende werkers																				
Klerklike werkers	8	38							1	30							9	37	3	40
Verkoops- en verwante werkers									1	25							1	25		
Vervoerwerkers																				
Dienswerkers																				
Voormanne en toesighouers									5	57							11	46		
Ambagsmanne en vakleerlinge																	2	58		
Nie-gesertifiseerde ambagsmanne									7	55							12	68		
Operateurs									2	60							2	60		
Halfgeskoolde werkers									3	60							4	50		
Arbeiders																				
TOTAAL	8	38							19	54							41	51	3	40

loon van Kleurlinge en Asiërs aandui, is die gemiddelde loon van manlike werkers R51 per week en dié vir vroulike werkers R40 per week.

8 SAMEVATTING

'n Opname om die omvang en aard van werkgeleenthede in die sekondêre nywerhede in Rosslyn te bepaal, is gedurende Junie 1974 onderneem. Die vernaamste bevindings is die volgende:

8.1 Daar is met die opname bevind dat daar 14 862 werkgeleenthede in 89 nywerhede voorkom. Die metaalsektor skep 9866 (66,4%) van hierdie werkgeleenthede, waarvan 6931 (70,3%) in die motorvoertuigindustrieë aangetref word.

8.2 Van die 14 862 werkgeleenthede is 3109 of 20,9 persent vir Blankes, 11 706 of 78,8 persent vir Bantoes en 47 of 0,3 persent vir Kleurlinge en Asiërs. Die verhouding van werkgeleenthede vir Blankes tot dié vir Nie-Blankes is dus 1:3,7.

8.3 By die beroepstruktuur in Rosslyn is die Blankes meer aangewys op die hoër geskoolde beroepe, terwyl werkgeleenthede vir Nie-Blankes meer voorkom in die laer geskoolde beroepsgroepe. Daar het alreeds 'n mate van beroepsdiversifikasie plaasgevind by die Bantoes en daar bestaan reeds 'n aansienlike getal werkgeleenthede vir Bantoes in die hoër geskoolde beroepsgroepe, soos byvoorbeeld dié van klerklike werkers (476), nie-gesertifiseerde ambagsmanne (354), voormanne en toesighouers (366) en vervoerwerkers (262).

8.4 Die verhouding van manlike werkers tot vroulike werkers is 7:1. In die beroepsgroep klerklike werkers kom 336 of 90,8 persent Blanke vroulike werkers voor. Die Bantoe- vroulike werkers kom meestal in die beroepsgroepe operateurs, halfgeskoolde werkers en arbeiders voor (1394 of 94,7 persent).

8.5 Vir 2890 (93,0%) van die werkgeleenthede vir Blankes word 'n kwalifikasievereiste van st. 8 tot 9 en hoër gestel waarvan 886 (28,5%) in die kategorie st. 10+ -beroepskwalifikasie val. Vir 10 957 (93,5%) van die werkgeleenthede vir Bantoes word 'n kwalifikasievereiste van laer as st. 8 gestel, waarvan 3561 (30,4%) in die kategorie geen of beroepsopleiding val. Hierdie syfer toon die belangrike rol wat indiensopleiding in die nywerhede speel.

8.6 Daar bestaan 161 vakatures in die gebied. Vir Blankes is daar 91 vakatures en vir Nie-Blankes 70 vakatures. Die arbeidstekort vir Blankes is 2,9 persent en vir Nie-Blankes 0,6 persent. Hierdie syfers dui op 'n toe= stand van volle indiensname in Rosslyn.

8.7 Die totale groei in werkgeleenthede in Rosslyn van Junie 1973 tot Junie 1974 was 2874, wat 'n groeikoers van 24,0 persent gee. By die werkgeleenthede vir Blankes was die groei 557, met 'n groeikoers van 21,8 persent, en by die werkgeleenthede vir Bantoes 'n groei van 2308, met 'n groei= koers van 24,6 persent. Die beroepsgroepe klerklike werkers en ambagsmanne en vakleerlinge het by die groei in werkgeleenthede vir Blankes die grootste bydrae gelewer, terwyl die beroepsgroepe operateurs, halfgeskoolde werkers en arbeiders by die groei in werkgeleenthede vir Bantoes die belangrikste by= drae gelewer het. Die metaalsektor het by die groei in werkgeleenthede vir Blankes sowel as Bantoes die belangrikste rol vervul.

8.8 Die totale groei (waar gegewens beskikbaar en vergelykbaar was) in werkgeleenthede in Rosslyn van 1970 tot 1974 was 5133 wat 'n jaarlikse groeikoers van 11,8 persent beteken. Werkgeleenthede vir Blankes het gegroei met 1009 (10,6% per jaar) en dié vir Nie-Blankes met 4124 (12,2% per jaar). Die metaalsektor alleen het 'n groei van 2947 werkgeleenthede getoon wat 'n jaarlikse groeikoers gee van 9,3 persent. Die sektor Ander het met die skep= ping van 115 nuwe werkgeleenthede die hoogste groeikoers per jaar getoon, naamlik 59,5 persent.

8.9 Die gemiddelde weeklikse loon vir al die manlike Bantoewerkers beloop R18 en vir die vroulike werkers R12. Die gemiddelde weeklikse loon vir Kleurling- en Asiërwerkers beloop R51 vir manlike en R40 vir vroulike werkers.

INDIVIDUELE BEROEPSVERDELING VOLGENS VOLKSGROEP, GESLAG EN VAKATURES

GEMIDDELDE LOON IN RAND PER WEEK VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEP EN VOLKSGROEP

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Professionele, Semi-professionele en Tegniese werkers														
Argitek	1									1				
Bourekenaar	1									1				
Ingenieur - Bedryfs	11									11				
- Elektries	1									1				
- Meganies	20									20				
- Bedryfs en Meganies	3									3				
- Ander	1									1				
- Ontwerper	18									18				
Chemikus	1		1							2				
Verftegnoloog	1									1				
Geneesheer	1									1				
Apteker	1									1				
Verpleër	4									4				
Verpleegster		3			3					6		24		
Eerstehulpbeampte				9						9	29			
Opleidingsbeampte	7									7				
Ekonomiese Adviseur	1									1				
Kosteberekenaar	22									22				
Marknavorser	2									2				
Organisasie- en -metodebeampte	18									18				
Rekenmeester (Ouditeur)	1									1				
Ander (Rekenmeester en Ekonoom)	24	1								25				
Skakelbeampte	3									3				
Programmeerder	10									10				
Stelselontleder	3									3				
Kunstenaar	1									1				
Tegnici - Bedryfs	61			1						62	33			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
-Chemies	3			3						6	18			
-Meganies	9									9				
-Metallurgies	1									1				
-Bedryfs en Meganies	7									7				
-Ander	1									1				
Tekenaartegnici - Argitektuur	1									1				
- Ingenieurswese	9									9				
- Elektries	2									2				
- Ander	17	2	5							24				
Wetenskaplike Tegnici				5						5	28			
Inspekteurstegnici - Fabriek	26		4							30				
- Ander	19			14	6	1				40	31	12		
Ander Tegnici				11	1					12	20	15		
SUBTOTAAL	312	6	10	43	10	1				382	27	16		
Besturende en Uitvoerende werkers														
Bestuurder - Direkteur	8									8				
- Bemarking	4									4				
- Produksie, Fabriek ens.	114		5							119				
- Hoof	98	1								99				
- Administrasie	9	2								11				
- Handel en Finansies	8									8				
- Tak	1									1				
- Personeel	14			1						15	50			
- Tegnies	27									27				
- Inkope, Verkope, Voorraad	42									42				
- Ander	7									7				

(Vervolg)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Maatskappysekretaris	3	1								4				
Inspekteur	1									1				
Tegniese Beheer- en Kontrolebeampte	153		1	52	3	1			1	211	23	18		
Assistentbestuurder	6			1						7	75			
Ander Administratiewe Beampte	1									1				
SUBTOTAAL	496	4	6	54	3	1			1	565	24	18		
Klerklike werkers														
Boekhouer	37	22	2	1				2		64	88			40
Finansiële Klerk	44	28		26	1					99	27	12		
Tikster en Teleksmasjienoperateur	2	80	1	1	1					85	28	15		
Ponsmasjienoperateur				35						35	36			
Stoorman (klerk)	116	13	6	114			3			252	25		31	
Versendingswerk	18			36	1		1			56	21	15	30	
Administratiewe Klerk	17	19		41	3					80	35	13		
Produksieklerk	29	1		61	16	2				109	23	13		
Ander Klerk (algemeen)	95	163	8	119	17	1	5	1	1	410	30	17	42	40
SUBTOTAAL	358	326	17	434	39	3	9	3	1	1190	28	15	37	40
Verkoops- en Verwante werkers														
Aankoper	12									12				
Verteenwoordiger	27									27				
Pompjoggie				84						84	19			
Ander	92	14	4	5			1			116	21		25	
SUBTOTAAL	131	14	4	89			1			239	19		25	

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
Vervoerwerkers														
Motorbestuurder				9						9	19			
Vragmotor- en Afleweringsbestuurder				234		2				236	25			
Bode				17						17	15			
Ander	1									1				
SUBTOTAAL	1			260		2				263	24			
Dienswerkers														
Brandweerman	1									1				
Sekuriteitbeampte	23		1	116						140	17			
Eerstehulpman				9						9	27			
Terreinman	4									4				
Kelner				2	6					8	17	17		
Kok				18	5					23	21	12		
Huishoudelike Toesighouer		2								2				
Ander				6						6	18			
SUBTOTAAL	28	2	1	151	11					193	18	15		
Voormanne en Toesighouers														
Metaal-en Ingenieursbedryf	61		1	8			2			72	37		65	
Motorbedryf	190									190				
Elektriese Bedryf	19									19				
Boubedryf	17									17				
Drukkersbedryf	6									6				
Meubel- en Houtbedryf	22						5			27			40	
Induna (Baas boy)				337	11	1	4			353	25	18	43	
Granietwerke	22									22				
Rubberbedryf	24			8						32	25			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede: Blank Man= lik	Blank Vrou= lik	Blank Vaka= tures	Bantoe Man= lik	Bantoe Vrou= lik	Bantoe Vaka= tures	Ander Man= lik	Ander Vrou= lik	Ander Vaka= tures	Totaal	Gemiddelde loon: Bantoe Man= lik	Bantoe Vrou= lik	Ander Man= lik	Ander Vrou= lik
Klere- en Tekstielbedryf	1	1	1		1					4		13		
Ander bedrywe	26	1								27				
SUBTOTAAL	388	2	2	353	12	1	11			769	25	18	46	
Ambagsmanne en Vakleerlinge														
Ambagsmanne - Ketelmaker	11									11				
- Passer en Draaier	129		12							141				
- Instrumentmaker	14		2							16				
- Gieter	1		1							2				
- Plaatmetaalwerker	7									7				
- Gereedskapmaker	134		15							149				
- Sweiser	31		2	2						35	40			
- Modelmaker	1		1							2				
- Meulmaker	6									6				
- Takelaar	1									1				
- Masjienopsteller	61		5							66				
- Motorwerktuigkundige	31		2							33				
- Paneelklopper	63		1							64				
- Verfspuitwerker	3									3				
- Elektrisiën (algemeen)	30		4							34				
- Motorelektrisiën	11									11				
- Elektroplateerder	1									1				
- Messelaar				2						2	32			
- Skrynwerker	10			2						12	45			
- Loodgieter	2									2				
- Drukker	5									5				
- Meubelmaker	8			2						10	25			
- Houtmasjinis	5									5				
- Algemeen	6									6				
- Ander	2									2				

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Vakleerlinge – Ketelmaker	1									1				
– Plaatmetaalwerker	3									3				
– Gereedskapmaker	116			6						122	19			
– Masjienopsteller	2									2				
– Motorwerktuigkundige	8									8				
– Ander masjienwerktuigkundige				1			2			3	24		58	
– Elektrisiën	1									1				
– Motorelektrisiën	2									2				
– Meubelmaker	5			22						27	21			
– Houtmasjinis	1									1				
SUBTOTAAL	712		45	37			2			796	24		58	
Nie-gesertifiseerde Ambagsmanne														
Ketelmaker	2									2				
Passer en Draaier	14			3		1				18	19			
Gieter				14						14	17			
Plaatmetaalwerker	2			29						31	49			
Gereedskapmaker	24			2						26	20			
Sweiser	33			106	1		7			147	24	14	55	
Modelmaker	2									2				
Takelaar	1									1				
Masjienopsteller				1	1					2	24	18		
Motorwerktuigkundige	87		1	15						103	24			
Paneelklopper	19		2	42						63	16			
Verfspuitwerker	2			74	1					77	23	11		
Kragfietswerktuigkundige				12						12	29			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Ander masjienwerktuigkundige	10									10				
Elektrisiën				3						3	60			
Skrynwerker	1									1				
Skilder				3						3	18			
Loodgieter				2						2	36			
Meubelmaker	3			8		6	5			22	22		85	
Stoffeerder				20						20	18			
Masjinis (hout)				8						8	22			
Algemene ambagte	4			2						6	28			
Ander ambagte	4									4				
SUBTOTAAL	208		3	344	3	7	12			577	25	14	68	
Operateurs														
Metaal- en Elektriesebedryf														
Algemeen	10			676	84	2				772	18	16		
Puntsweiser				415	9					424	16	18		
Sny-, boor- en saagmasjien				93	1					94	19	18		
Staal-, vou- en persmasjien				333	36	10	1			380	17	17	60	
Slypwerkmasjien				110	2					112	19	10		
Guillotine	1			45	2		1			49	20	18	60	
Draaibank				26						26	17			
Ander	2			507	65	4				578	20	17		
Hout- en Meubelbedryf														
Algemeen				56	8					64	20	14		
Saagmasjien				35	2	3				40	16	12		
Skaafmasjien				11						11	18			
Poleermasjien				2						2	21			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Skuurmasjien				12						12	17			
Houtfreesmasjien				4						4	18			
Tapmasjien				1						1	18			
Ander				125	5					130	19	10		
Klere- en Tekstielbedryf														
Algemeen				64						64	15			
Weefmasjien				31	23					54	13	10		
Naaimasjien				11	93					104	20	13		
Snyermasjien				5	2					7	25	10		
Ander		2		69	18					89	19	10		
Bou- en Konstruksiebedryf														
Algemeen	6		3							9				
Betonmengeroperateur				8						8	17			
Hyskraanbediener				18						18	15			
Mobiele hyskraan	3			9						12	19			
Ander				6						6	20			
Voedsel-, Drank en Tabakbedryf														
Algemeen				46						46	18			
Bottelvulmasjien					1					1		12		
Drukkers- en Papierbedryf														
Algemeen				17						17	18			
Kapmasjienbediener	1									1				
Litobediener		2		1						3	22			
Ander				38						38	41			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Chemiese-, Rubber- en Plastiekbedryf														
Algemeen				167	179	4				350	15	13		
Blikvullermasjien				2						2	22			
Plastiekmasjien				1	1					2	15	13		
Ander				22						22	23			
Minerale (nie-metaal) bedryf														
Algemeen				12	6					18	20	12		
Poleermasjien					3					3		12		
Saagmasjien				7						7	17			
Skuurmasjien				2	1					3	14	12		
Ander				17						17	25			
Nie-geklassifiseerde Operateurs				50						50	28			
Ander Masjienoperateurs														
Vurkhyser				88						88	21			
Bewegende Hyskraan				11						11	20			
Trekkerbestuurder				2						2	22			
SUBTOTAAL	23	4	3	3155	541	23	2			3751	18	14	60	
Halfgeskoolde werkers														
Metaal- en Elektriesebedryf				2083	135	2	3			2223	17	16	60	
Kloswikkelaar				15						15	22			
Hout- en Meubelbedryf				190	80	3			1	274	15	11		
Tekstiel- en Klerebedryf		1		6	7		1			15	15	13	20	
Bou- en Konstruksiebedryf				232						232	14			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon			
	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Bantoe		Ander	
	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures		Man= lik	Vrou= lik	Man= lik	Vrou= lik
Oprigter van Heinings				42						42	14			
Voedsel-, Drank- en Tabakbedryf				86						86	16			
Drukkers- en Papierbedryf				135						135	20			
Chemiese-, Rubber- en Plastiekbedryf				174	33					207	17	13		
Minerale (nie-metaal) bedryf				67	132					199	17	10		
Nie-geklassifiseerde Halfgeskooldes				5						5	15			
Handlangers - Skrynwerker				1						1	17			
- Passer en Draaier				42						42	16			
- Elektries				11						11	17			
- Motorwerktuigkundige				34						34	18			
- Algemeen	2			106						108	18			
- Ander				4						4	14			
SUBTOTAAL	2	1		3233	387	5	4		1	3633	17	13	50	
Arbeiders				2029	451	24				2504	14	9		
SUBTOTAAL				2029	451	24				2504	14	9		
GROOTTOTAAL	2659	359	91	10182	1457	67	41	3	3	14862	18	12		

BYLAE B

WERKGELEENTHEDE IN DIE VERVAARDIGINGSEKTOR IN DIE GEDESENTRALISEERDE EN TUISLANDGROEIPUNTE

Beroepe in onderneming	Getal persone in diens by u onderneming vir elke groep						Vakatures per beroep		Gemiddelde Nie-Blanke lone per week				Minimum kwalifikasievereiste per beroep	Werkgeleentheid 1 jaar gelede		
	Blank		Bantoe		Ander				Bantoe		Ander					
	Man	Vrou	Man	Vrou	Man	Vrou	Blank	NB	Man	Vrou	Man	Vrou		Blank	Bantoe	Ander
1 Bestuurder/eienaar																
2 Rekenmeester/ boekhouer																
3 Klerk (st. 8)																
4 Klerk (st. 10)																
5 Verkoopswerker																
6 Vragmotorbestuurder																
7 Nagwag																
8																
9																
35 Ongeskoolde arbeiders																

LYS VAN PUBLIKASIES

1 TERBLANCHE, S.S. en HARTMAN, P., "Job opportunities in the border areas of the Orange Free State and Eastern Cape", S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag Nr. MM-33).

2 TERBLANCHE, S.S. en HARTMAN, P., "Job opportunities in the border areas of Natal", S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag Nr. MM-37).

3 BOSHOFF, F., Werkgeleenthede in die Noord-Sothogrensgebiede, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag Nr. MM-29).

4 HARTMAN, P., Werkgeleenthede in die grensgebiede naby die Tswanatuisland, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag Nr. MM-30).

5 HARTMAN, P. en TERBLANCHE, S.S., Werkgeleenthede in die Oos-Transvaalse grensgebiede, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag Nr. MM-28).

6 TERBLANCHE, S.S. en HARTMAN, P., Werkgeleenthede in die Rosslynse grensnywerheidsgebied in 1970, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1971. (Verslag Nr. MM-24).

7 WELTHAGEN, A.P.J., Werkgeleenthede in die Pietersburgse grensnywerheidsgebied in 1974, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1974. (Verslag Nr. M-N-17).

8 WELTHAGEN, A.P.J., Werkgeleenthede in die nywerheidsgroeipunt Potgietersrus in 1974, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1974. (Verslag Nr. M-N-18).

9 HERBST, H.A.B., Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Brits in 1974, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag Nr. M-N-19).

10 HERBST, H.A.B., Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Rustenburg in 1974, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag Nr. M-N-20).

Durvil